

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia r.

**w sprawie ustanowienia Odznaki Honorowej za Zasługi dla Straży Miejskiej
(Gminnej), ustalenia jej wzoru, zasad i trybu nadawania oraz noszenia**

Na podstawie art. 4 ust. 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. z 2016 r. poz. 38) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się Odznakę Honorową za Zasługi dla Straży Miejskiej (Gminnej), zwaną dalej "odznaką".

§ 2. Odznaka jest zaszczytnym wyróżnieniem i może być nadawana za szczególne zasługi na rzecz straży miejskich (gminnych), w szczególności:

- 1) w działalności w jednostce straży miejskiej (gminnej), związkach lub stowarzyszeniach straży miejskich (gminnych);
- 2) związane z działalnością na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie w zakresie ochrony porządku publicznego;
- 3) związane z wykonywaniem zadań dotyczących straży miejskich (gminnych), samorządu terytorialnego oraz organów władzy publicznej;
- 4) rozwoju straży miejskiej (gminnej);
- 5) w pracy naukowej i badawczej dotyczącej zagadnień związanych z działalnością straży miejskich (gminnych).

§ 3. 1. Odznakę nadaje minister właściwy do spraw administracji publicznej z własnej inicjatywy lub na wniosek:

- 1) właściwego terytorialnie wójta, burmistrza (prezydenta miasta), na terenie którego funkcjonuje straż gminna (miejska);
- 2) organów związków lub stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) organów statutowych ogólnopolskich organizacji uprawnionych do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określonych w odrębnych przepisach;
- 4) właściwego terytorialnie wojewody.

2. Osoby fizyczne i prawne mogą zgłaszać kandydatury osób zasłużonych dla rozwoju straży miejskich (gminnych) podmiotom, o których mowa w ust. 1.

§ 4. 1. Wniosek o nadanie odznaki zawiera dane osobowe kandydata do wyróżnienia oraz opis zasług, w tym osiągnięć uzasadniających nadanie odznaki.

2. Wzór wniosku o nadanie odznaki jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Odznakę stanowi metalowy okrągły medal o średnicy 35 mm, z obustronnie zaznaczoną krawędzią, srebrzony i oksydowany, z uszkiem i kółkiem do zawieszenia. Na stronie licowej, w otoku z majuskułowym wypukłym napisem "W SŁUŻBIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ", widnieje na fakturowanym tle wypukły stylizowany

wizerunek orła w koronie straży miejskiej. Na stronie odwrotnej jest umieszczony czterowierszowy wypukły majuskułowy napis "ZA ZASŁUGI DLA STRAŻY MIEJSKIEJ / GMINNEJ" okolony wypukłym otokiem w postaci trójrzędowej szachownicy.

2. Odznaka jest zawieszona na wstążce z rypsu jedwabnego w kolorze ciemnogrnatowym o szerokości 35 mm, bramowanej symetrycznie po brzegach żółtymi paskami szerokości 3 mm, z żółtym paskiem szerokości 5 mm przez środek.

3. Miniaturka odznaki, o średnicy 15 mm, wykonana podobnie jak odznaka, przedstawia jej stronę licową, bez zawieszenia. Strona odwrotna gładka, ze sztyftem i zapięciem zaciskowym.

4. Wzór odznaki wraz ze wstążką oraz wzór miniaturki są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Osoba wyróżniona otrzymuje nadaną jej odznakę, wraz z dyplomem stwierdzającym jej nadanie, oraz miniaturkę.

2. Wzór dyplomu stwierdzającego nadanie odznaki jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 7. Odznakę wraz z dyplomem wręcza minister właściwy do spraw administracji publicznej lub osoba przez niego upoważniona.

§ 8. Odznakę nosi się na lewej piersi, po orderach i odznaczeniach, a miniaturkę - wpiętą w lewą klapę kołnierza na ubiorze z kołnierzem wykładanym albo na tej samej wysokości. W służbach mundurowych odznakę albo miniaturkę nosi się zgodnie z właściwymi przepisami mundurowymi.

§ 9. 1. może być nadana tej samej osobie tylko raz.

2. Odznaka może zostać nadana pośmiertnie.

§ 10. Ewidencję osób wyróżnionych odznaką prowadzi urząd zapewniający obsługę ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

§ 11. W razie utraty odznaki, miniaturki lub dyplomu potwierdzającego jej nadanie wydaje się wtórny egzemplarz odpowiednio odznaki, miniaturki lub dyplomu, za zwrotem, przez osobę wyróżnioną, kosztów ich wytworzenia.

§ 12. Koszty związane z nadaniem odznaki są pokrywane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw administracji publicznej.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

WZÓR

WNIOSEK O NADANIE ODZNAKI HONOROWEJ ZA ZASŁUGI DLA STRAŻY MIEJSKIEJ (GMINNEJ)	
1. Imię (<i>imiona</i>)	2. Nazwisko (<i>wypełnić drukowanymi literami</i>)
3. Nr PESEL	4. Imię ojca (<i>wypełnić drukowanymi literami</i>)
5. Data urodzenia (<i>dd-mm-rrrr</i>)	6. Poprzednie nazwiska (<i>w przypadku zmiany</i>)
7. Nazwa jednostki, w której kandydat jest (był) zatrudniony lub pełni (pełnił) obowiązki i zajmuje (zajmował) stanowisko	
8. Zajmowane stanowisko	
9. Staż pracy (<i>służby</i>)	
10. Uzasadnienie wniosku ze szczególnym uwzględnieniem zasług (<i>czcionka minimum 10 punktów</i>)	
11. Przewidywany termin wręczenia odznaki	
12. Wnoszę o nadanie Odznaki Honorowej za Zasługi dla Straży Miejskiej (Gminnej) <p style="text-align: center;"><i>(miejscowość, data)</i> <i>(podpis wnioskodawcy)</i></p>	
13. Adnotacje o sposobie załatwienia wniosku	

UZASADNIENIE USTANOWIENIA ODZNAKI HONOROWEJ ZA ZASŁUGI DLA STRAŻY MIEJSKIEJ (GMINNEJ)

Historia straży miejskich na terenach Polski jest bardzo długa. Jej początki sięgają późnego średniowiecza i należy łączyć to wydarzenie z lokowaniem miast. Współczesne straże miejskie i gminne powstawały w Polsce od 1991 r. na mocy obowiązującego wówczas prawa.

W chwili obecnej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonuje ok. 500 jednostek straży miejskich i gminnych, zatrudniających ok. 9.000 strażników miejskich (gminnych) oraz pracowników cywilnych.

Przez wiele lat funkcjonowania straży miejskich i gminnych symbolami graficznymi tej formacji stał się - żółty stylizowany orzeł w koronie oraz trójrzędowa szachownica w kolorze żółto-granatowym, dlatego wskazanym jest żeby elementy te znalazły swoje odzwierciedlenie na odznace honorowej. Ponadto ważnym elementem odznaki honorowej ma być hasło umieszczane na sztandarach straży miejskich i gminnych "W służbie społeczności lokalnej", które powinno być umieszczone na stronie licowej odznaki.

W roku 2021 mija 30 lat od powołania pierwszych współczesnych straży miejskich lub gminnych. Z tego tytułu w bieżącym roku i następnych latach odbywać się będą w tych formacjach jubileuszowe uroczystości. Aby je uczcić i nadać bardziej podniosły charakter proponujemy ustanowieniem rozporządzeniem Rady Ministrów Odznaki Honorowej za Zasługi dla Straży Miejskich i Gminnych, jako odznaki państwowej. Przez miniony okres straże miejskie i gminne na trwale wpisały się w krajobraz społeczności lokalnych. Z racji ustawowych zadań nie mogą pochwalić się spektakularnymi sukcesami takimi jak rozbięcie groźnych grup przestępczych, schwytanie seryjnych zabójców lub przejęciem dużej partii narkotyków. Jednak o tym że strażnicy są potrzebni świadczy zwiększająca się z roku na rok liczba zgłaszanych interwencji. Strażnicy obecnie wykonują z poświęceniem szerokie pasmo zadań na rzecz mieszkańców. Zajmują się problemami, które najczęściej doskwierają lokalnym społeczności. W szczególności dotyczy to uchybień w dziedzinie utrzymania czystości i porządku, walki ze smogiem, przeciwdziałaniem niszczeniu środowiska naturalnego, zakłócaniem porządku publicznego, opieką nad bezdomnymi zwierzętami itp. Straże wspomagają również Policję przy okazji zabezpieczenia różnych wydarzeń sportowych, kulturalnych, masowych oraz biorą udział w akcjach ogólnopolskich mających poprawę bezpieczeństwa np.: „bezpieczna droga do szkoły”. „znicz”. W ostatnim czasie strażnicy zostali skierowani do zwalczania pandemii COVID 19 współpracując z policją dbają o przestrzeganie obostrzeń, ale również niosą pomoc ludziom starszym i potrzebującym dostarczając im zakupy i posiłki oraz wspomagają pracowników opieki społecznej.

W naszej ocenie właściwym sposobem uhonorowania osób, które na przestrzeni lat w sposób szczególny zasłużyły się dla straży miejskich i gminnych byłoby ustanowienie proponowanej odznaki rangi państwowej. Taka odznaka będzie wyrazem uznania działań tej formacji i osób z nią związanych na rzecz ochrony spokoju i porządku publicznego. Proponowana odznaka nie będzie stanowiła żadnego precedensu, gdyż podobne odznaki „branżowe” jest licznie występują.